

נשמתא דאורייתא

הורים וילדים לומדים חסידות בצורת

גיליון 250 | ערב שבת קדש פרשת בא • ו' שבט תשע"ז | יוצא לאור על ידי ועד כפר חב"ד ארה"ק ת"ו

"באתי לגני"

חלק ראשון

המאמר האחרון והראשון

אבא/אמא: בטרם הסתלקותו, בשנת תש"י, רשם הרבי הרי"צ 'המשך' מאמרים בן עשרים פרקים, שהראשון שבהם - "באתי לגני" - נועד ללמוד בשבת קדש יו"ד שבט, יום הסתלקותה של הרבנית רבקה, אשת אדמו"ר מהר"ש.

שנה לאחר מכן, ביו"ד שבט תשי"א, קבל על עצמו הרבי את הנשיאות כאשר פתח באמירת המאמר הראשון שלו שנסב גם הוא על הפסוק "באתי לגני". וכך, בכל שנה היה הרבי מבאר בתאריה זה פרק אחר מתוך המאמר המקורי של הרבי הרי"צ. השנה - תשע"ז - היא הפעם הרביעית בה עוסקים החסידים בלמוד אות ז' מהמאמר, על פי באורי הרבי במאמרי השנים תשי"ז ותשל"ז.

ה'גן' של השם

ילד/ילדה: במאמרו של הרבי הרי"צ הוא מסביר, על פי המדרש, שהפסוק משיר השירים "באתי לגני אחתי כלה", מדבר על מתן תורה (הדור השביעי מאברהם אבינו) שאז ירדה השכינה חזרה לעולם הזה החמרי, שהוא בעצם 'גנו' - המקום העקרי של הקדוש ברוך הוא, כיון שתכלית בריאת העולם מלכתחלה הייתה כדי שתשרה בו השכינה, וכך גם לפני חטא עץ הדעת שרתה השכינה בעולם.

החטאים גרמו לסלוק השכינה מהעולם ואלו הזכיות של שבעת הדורות מאברהם אבינו ועד משה רבנו החזירו את השכינה לעולם, במתן תורה. בהמשך לכה, אמר הרבי במאמר

התעוררות מחדשת

בתקופה האחרונה עורר המרא דאתרא, הרב מאיר אשכנזי שליט"א, את גבאי בית הכנסת להגיה ולתקן את ספר התורה המיוחד והשמיימי הזה שנתן במיוחד עבור תושבי הכפר, כך שיהיה נתן להמשיר ולקרא בו.

ספר תורה זה שנכתב לפני שנים רבות כל כך מציב אתגר וקשיים טכניים רבים לסופר על מנת לתקנו, כשחלק מהאותיות מתפוררות וכדומה. זו עבודת שחזור אטית שדורשת תשומת לב ודיקנות רבה, והתיעצות עם ממחים לתקון ספרים עתיקים. גם עלות התקונים היא רבה יותר מאשר קניית ספר חדש, אך מתוך רגש של התקשרות לרבי, תושבים רבים כבר השתתפו במונחם ובגופם בענין נעלה זה, כשהצפייה היא שבעוד כשנה יוכלו בעזרת השם תושבי הכפר לחגג את סיום תקון הספר.

ראוי לציין שעוד קדם לתחלת הגהת ותקון ספר התורה, נתפר בשנה שעברה מעיל חדש ומהדר לספר התורה. המעיל הלבש על הספר בטקס מיוחד במעמד המרא דאתרא. לרגל יו"ד שבט הנוכחי נתרמו גם עצי חיים מהדרים על ידי מספר משפחות מתושבי הכפר.

ויהי רצון שזכות ספר התורה וההליכה בדרך רבותינו נשיאנו תמשיך ותעמד לתושבי כפר חב"ד ולכל אנ"ש שיחיו, עד ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

תודה רבה לרב יוסי אשכנזי על עזרתו בהקנת הכתבה.

המעיל החדש של ספר התורה

אגרת הרבי הרי"צ שנסלחה עם ספר התורה

ה'עצי חיים' שנתרמו לרגל יו"ד שבט

ספר תורה במתנה לתושבי כפר חב"ד

סקירה מיוחדת לרגל יו"ד שבט

ימי בראשית

השנה תש"ט. הימים, ימי ראשית ההתישבות החב"דית בכפר חב"ד על ידי חסידים שעלו מרוסיה - בדרך לא דרך - באותן שנים. לא רק שמות רחובות עוד לא היו, אלא גם רחובות לא היו...

והנה, קרן אור מאירה באותם ימים קשים של התחלה. התושבים מתבשרים על מתנה מרגשת ומיוחדת. הרבי הרי"צ, שבכרכתו ובהשתדלותו נוסד כפר חב"ד, שולח אליהם ספר תורה.

שליח, ספר ואגרת

השליח שנבחר להביא את הספר מ-770 לכפר חב"ד היה החסיד ר' אברהם פריז ששהה באותם ימים בחצרות קדשנו. בנוסף לספר מסר הרבי הרי"צ לר' אברהם פריז אגרת קדש הנושאת את תאריה הנסדו של כפר חב"ד, כ"א באיר תש"ט, ערב שבת קדש פרשת בהר-בחקותי, ובה הוא כותב לתושבי כפר חב"ד כי ספר התורה ישמש להם כזכרון תמידי להנהגת החיים ולחנוך הבנים והבנות בדרך התורה, בלי כל פשרות, לקרב יהודים נוספים לדרך התורה והמצוות מתוך אהבת ישראל, ולהיות נר להאיר את חשכת הגלות.

בדיוק שנה לאחר מכן, באותו תאריה, כתב הרבי נשיא דורנו אגרת קדש ובו הוא מצטט את מכתבו של הרבי הרי"צ, כדי לחזר ולעורר ולחיות את הדברים מחדש.

התהלכה

רבו של הכפר, הרב מרדכי שמואל אשכנזי עליו השלום, שהיה באותם ימים ילד בן שש, נהג לספר לילדיו שיחיו על התהלכה של החסידים הנרגשים שיצאו לקבל את פני ספר התורה בכניסה לכפר חב"ד, משם לוו אותו בשירת "אשרינו מה טוב חלקנו" במנגינה חסידית ידועה, עד לבית הכנסת הישן ("די אלטע שול") שהיה באותם ימים בית הכנסת היחיד בכפר ואליה הכנס ספר התורה. לימים הוקם במקום זה בית הכנסת 'בית מנחם', בו נמצא ספר התורה המיוחד עד עצם היום הזה. יצין כי הספר נכתב בכתב אדמו"ר הגדול.

© creative חיים

בית קדוש

ילד/ילדה: במאמר 'באתי לגני' אותו אנו לומדים ביו"ד שבט, מזכיר הרבי הרי"צ את השאלה מדוע נאמר בתורה "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", והרי היה צריך לכתוב "ושכנתי בתוכם" (של המקדש)? ומביא על כך את תשובת המדרש ש"בתוכם" הכוונה בתוכו של כל יהודי, שצריך לעשות 'משכן' להשם ולהיות ראוי שהשכינה תשרה בתוכו, וזה על ידי עבודת ה'קרבנות' - ההתקרבות שלנו להשם.

מעניין שגם בפרשת השבוע - פרשת בא - אנחנו רואים את אותו הרעיון.

אבא/אמא: אחרי שנים רבות של סכל ויסורים במצרים, באה שעת הגאולה. השם מצוה את בני ישראל להתכונן לתאריך הגדול - י"ד בניסן - בו ישחטו את קרבן הפסח ויאכלו אותו בבית, יחד עם בני המשפחה.

יש הבדל גדול בין הקרבן הזה - שהיה הראשון שהקריבו בני ישראל לבין שאר הקרבנות.

בזמן שבית המקדש היה קיים, היו חיבים להקריב קרבנות אף ורק בבית המקדש ולא בשום מקום אחר. גם לפני כן (לפני תקופת משכן שילה), כשהיה מתר להקריב קרבנות בחוץ, יכלו לעשות את זה רק במקום צבא (במות הצבור), אבל לא בבית הפרטי.

הפעם האחת והיחידה בה הצטוו עם ישראל להקריב ולאכל את הקרבן דוקא בבית, היתה בליל הסדר הראשון, במצרים. למה ומדוע? ואיך זה קשור לנושא של 'באתי לגני'?

ילד/ילדה: ביציאת מצרים נולד עם חדש, עם ישראל. מיד עם הלכה למד אותנו השם משהו חשוב: המטרה של בריאת העולם בכלל ושל עם ישראל בפרט היא לעשות להשם 'דירה בתחתונים' - להפוך את העולם שלנו, שהוא לא כזה קדוש, אלא חמרי ותחתון בדרגה הרוחנית שלו, למקום בו שורה השכינה, על ידי התורה והמצוות שאנחנו מקיימים.

אבא/אמא: החדוש הוא שלא רק המשכן והמקדש, אלא כל העולם כולו יהיה משכן להשם. לכן, צוה אותנו השם להקריב את קרבן הפסח הראשון דוקא כל אחד בבית שלו, כדי שהבית של כל יהודי יהפוך למשכן - למקום בו שורה השכינה.

מסבה זו גם היה צריך לתת מדים הקרבן על משקוף הבית (לא רק כדי להראות שזה בית של יהודי ובכך להצילו ממכת בכורות, אלא גם כדי להראות שהקדשה היא חלק מהבית).

הלקה: בכוחנו להפוך גם את הבית והחדר הפרטי שלנו למשכן להשם, על ידי שאנו מניחים בו קפת צדקה וספרי קדש, ובפרט חת"ת, ומתנהגים בו כראוי לחדר 'צבאות השם'.

אחת לשניה, ואלו האות ר' עומדת רק על רגל אחת. הדבר הזה מבטא שהאמת היא דבר יציב ועקבי (יש לה רגלים) ואלו לשקר אין קיום.

אנחנו מבינים אם כן, שהצורה של האות 'אומרת לנו משהו'.

אותיות הפכיות

ילד/ילדה: מבין אותיות המלה ק-ר-ש (אותן אותיות כמו שקר), האות ר' דומה בצורתה לאות ד'. וכך גם במשמעות של אותיות אלה - דל"ת הוא מלשון עניות ודלות, ור"ש היא מלשון עני ורש. אך בשונה מאות ד' שהיא אות של קדשה, לגבי האות ר' כתוב בזהר שהיא מסמלת את ה'קלפה' והפך הקדשה.

ההבדל הוא ביו"ד אחת קטנה... בצד ימין של הד' יש נקודה קטנה - כעין י' - שרומזת על בטול. בקדשה יש בטול להשם ואלו בקלפה אין בטול, אלא ישות וגאווה. אם כן, בקדשה יש דל"ת - הרגשה של דל ואכיון, שמבין שאין לו כלום משל עצמו אלא רק מה שהוא מקבל מהשם. ואלו הקלפה היא כמו האות ר', שחסרה בה היו"ד של הבטול והיא גם מלשון עני ורש - כיון שבגלל הגאווה השם אינו שורה בה והיא מרוקנת מכל דבר של טוב וקדשה.

על האות יו"ד הזו נמשיך ונלמד אם ירצה השם בשבוע הבא.

בונים את המשכן

אבא/אמא: באפן כללי אנו רואים כי אותיות המלה ק.ר.ש אין להן רגלים' והן מורות על 'שקר' העולם הזה, בו לא מרגש הבטול לקדשה, אלא יש תחושת ישות וגאווה. התפקיד שלנו הוא לקחת את הקרש הזה ולהקים עמו את המשכן.

איך עושים זאת? מכאן אדמו"ר הרי"צ בהמשך המאמר, שכאשר אנו עוסקים בתורה ובמצוות אנו מחברים את העולם עם הקדוש ברוך הוא, ובמלשון קדשו:

"והינו דמהקשר דעולם - דמה שהעולם מראה את עצמו למציאות (נפרדת מקדשה) הרי זה שקר, וכידוע דעקר (הקיום של העולם) הוא החיות (האלקית) המחיה אותו - הנה כאשור לומדים תורה ומקיימים את המצוות נתהפך לקרש, שהוא מעצי שטים (המצוות) הופכות את שטות העולם לשטות דקדשה והן) עומדים ומחברים אור אין סוף כו' (עם העולם), ולכן נקראים (עם ישראל) בשם צבאות הוי' (כיון) שהם מגלים וממשיכים גילוי ה'..."

הלקה:

בכוח התורה והמצוות הנעשות מתוך בטול וחבור להשם, אנו עושים מהעולם משכן ודירה להשם וכך מביאים את הגאולה.

(מעובד ע"פ מאמר ד"ה באתי לגני תש"י, ועוד)

של 'קבלת הנשיאות' - יו"ד שבט תשי"א - שהדור שלנו הוא 'הדור השביעי' מאדמו"ר הזקן והוא הדור שתפקידו להביא את הגאולה בפעל.

עצי שטים

אבא/אמא: היכן שרתה השכינה שירדה לעולם בעת מתן תורה? במשכן ולאחר מכן בבית המקדש. אך התורה לא אומרת "ושכנתי בתוכו" - של המשכן, אלא "ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם" - בתוך כל יהודי שעושה בלב שלו משכן להשם.

את עבודה זו אנו צריכים לעשות גם כיום, בבית המקדש הפרטי, שבבלו של כל יהודי, כדי שתשרה בו השכינה:

עבודת הקרבנות - מסמלת אצל האדם את ההתקרבות האישית להשם, על ידי 'הקרב' הנפש הפהמית, שלא תעסק בחמריות אלא באהבת השם.

המשכן היה עשוי מ"עצי שטים" - שטה' זה גם מלשון 'שטות'. כדי לבנות את המשכן שלנו - להוריד את אור השכינה לעולם הזה, עלינו להתנהג באפן של 'שטות דקדשה'.

'שטות' של קדשה

ילד/ילדה: כמו שסלוק השכינה נגרם כתוצאה מהשטות של החטאים, כך גם חזרת השכינה תהיה על ידי 'שטות דקדשה' - לא להתחשב במה שאומרים העולם והסביבה ולעבד את השם מתוך שמחה והתלהבות.

על כך נאמר "ועשית את הקרשים למשכן, עצי שטים עמדים". יש לקחת את העצי שטים ולעשות מהם קרשים למשכן. גם במלה 'קרש' אנו רואים את ההפיכה של הרע לטוב. כיצד?

אותיות מספרות

אבא/אמא: בכל אות בלשון הקדש יש כוח אלקי הנמשך בעולם באמצעות אותה אות, כפי שבאמצעות האותיות א-ו-ר יצר השם את האור (באמירת "יהי אור"). לכן, כמבאר בתנ"א, לכל אות יש צורה מיוחדת משלה, המבטאת את התכן של אותה אות.

נקח כדגמה את הפתגם 'לשקר אין רגלים' - לכל אחת מהאותיות א-מ-ת יש שתי רגלים, אך בשונה מן באותיות ש-ק-ר, האות ש' עומדת על השפיץ השמאלי, הרגלים של האות ק' אינן שוות

גליון 250 בא

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____